

Best Practice

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยนาโมเดล บ้านห้วยนา หมู่ที่ 2 ตำบลโนนขา อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

จัดทำโดย

นางณัฐนิธิ อักษรวิทย์
ครู กศน.ตำบลโนนขา

ศูนย์การศึกษาานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพล
ล

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น

กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติความเป็นมา

โครงการชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยนา (สวนเกษตรห้วยนาโมเดล) ตำบลโนนขา อำเภอพุน จังหวัดขอนแก่น เริ่มดำเนินการก่อตั้งเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2548 โดยได้รับการสนับสนุนเบื้องต้นจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดขอนแก่น ตามโครงการ 108 อาชีพ การดำเนินการโดยการปรึกษาหารือ โดยนายสุรศักดิ์ สิทธิชัย ผู้ใหญ่บ้านบ้านห้วยนา และนายเชียวชาญ ชามะรัตน์ เป็นผู้ริเริ่มโครงการ โดยมีการลงมติผ่านเวทีประชาคมชาวบ้านให้ใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์บริเวณหนองปุดา จำนวน 15 ไร่ จัดสรรแบ่งพื้นที่ให้แก่ราษฎรในหมู่บ้านที่ได้ลงทะเบียนสย.ในเรื่องไม่มีที่ดินทำกิน และชาวบ้านที่มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามกิจกรรม จำนวน 80 ครอบครัว จำนวน 80 แปลง ๆ ละ 100 ตารางเมตร (10x10) โดยในแต่ละแปลงจัดสรรได้ดังนี้คือ

1. จัดทำเป็นบ่อเลี้ยงปลาตก ขนาด 2x4x1 เมตร เลี้ยงปลาตก 400 ตัว
2. จัดทำเป็นบ่อเลี้ยงกบ ขนาด 1x2x.50 เมตร เลี้ยงกบ 300 ตัว
3. จัดสรรพื้นที่ว่างไว้ปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ

วัตถุประสงค์การจัดตั้ง

1. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบพอเพียง โดยเน้นด้านการผลิตตามโครงการชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพต่างที่มีในชุมชน
3. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ความรู้ของชุมชน เพื่อนำไปส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน
4. เพื่อสร้างความผูกพันและสามัคคีระหว่างคนในชุมชน

กิจกรรมภายในสวนเกษตรห้วยนาโมเดล

กิจกรรมต่าง ๆ

ที่สมาชิกสวนเกษตรห้วยนาโมเดลจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและเป็นประจำคือ

1. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ (ไม่ใช่ปุ๋ยเคมี และสารเคมีสังเคราะห์ใด ๆ)
2. การเลี้ยงปลาตกในบ่อพลาสติก
3. การเลี้ยงกบและเพาะพันธุ์ลูกออด
4. การทำปุ๋ยชีวภาพ
5. เน้นการผลิตน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ (EM) ไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์และบำบัดน้ำเสีย เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม

6. การทำปุ๋ยหมักใช้เอง
7. การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก
8. ปลุกผักขึ้นค้างเพื่อคลุมบ่อปลา

คณะกรรมการ

1. นายประเสริฐ	เลิกนอก	ประธาน(ศิษย์เก่า กศน.ต.โนนขา
2. นายดาวเรือง	บัวโฮง	รองประธาน(ศิษย์เก่า
กศน.ต.โนนขา))		
3. นายสมชาย	เผื่อนอก	รองประธาน(ศิษย์เก่า
กศน.ต.โนนขา)		
4. นายสุพัฒน์	ศรีสุกะ	เลขานุการ (ครู
ศรช.บ้านห้วยนา)		
5. นางสง่า	จำนองบัว	เหรัญญิก / ผู้ช่วยเลขานุการ
6. นายวันดี	เลิกนอก	ผู้ช่วยเหรัญญิก
7. นายสัมฤทธิ์	พานนนท์	ปฎิคม (ม.ปลาย)
8. นายรสสุคนธ์	กรอบพุดซา	ปฎิคม (ม.ปลาย)
9. นางสุพิศ	हनุนทรพิย	ปฎิคม
10. นางอุบล	โสเนีย	ส่งเสริมการปลูกผัก
11. นายพลอย	ธวิชัย	
		ส่งเสริมการทำปุ๋ยชีวภาพและน้ำจุลินทรีย์ (ม.ปลาย)
12. นางต่อ	ทองดี	ผู้ดูแล
13. นางรำพรรณ	บัวโฮง	เหรัญญิกเงินกองทุนกลุ่ม
14. นางสาวอำนวยพร	คัดมา	ผู้ช่วยเหรัญญิกเงินกองทุนกลุ่ม
(ม.ปลาย)		
15. นายเชียวชาญ	ชามะรัตน์	ที่ปรึกษา
16. นางณัฐนิธิ	อักษรวิทย์	ที่ปรึกษา ครู กศน.ตำบล
17.นายสายยนต์	บัวศรีภูมิ	ที่ปรึกษา ครู กศน.ตำบล
18 นายธวัชชัย	เรืองโอชา	ที่ปรึกษา

18. ภาศึการพัฒนากาครึฐ - พัฒนาชุมชนอำเภอฟล

-

ศูนย์การเรยนรึนอกระบบและการเรยนรึตามอัธยาศึย์อำเภอฟล

- เกษตรอำเภอฟล
- สาธารณสุขอำเภอฟล
- อำเภอฟล
- องค์การบริหารส่วนตำบลโนนเช่า
- สสส.
- โรงเรียนบ้านหัวนาหนองแขวง

สมาชิกสวนเกษตรหัวนาโมเดล

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
1	นายสุพันธุ์ ดัวงชมภู	44 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	
2	นางสุปิน ดัวงชมภู	44 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	
3	นางน้อย แสนศรี	73 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ต้น
4	นายสุเทพ สมบูรณ์	163 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	
5	นายสฤต สมบูรณ์	13 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	
6	นางห็น พานนนท์	102 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	
7	นายเคน ทองนา	167 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล ขอนแก่น	
8	นายสวาสดี สมบูรณ์	5 ม.2 ต.โนนเช่า อ.พล	

		ขอนแก่น	
9	นางสมคิด สืบสำราญ	14 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
10	นางรัชนิกร ธนโกเศศ	202 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
11	นางบุญยัง จำยหนองบัว	124 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
12	นางเปลี่ยน เรืองโอชา	135 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
13	น.ส.ปราณีย์ สมบูรณ์	32 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
14	นางวาสนา สมบูรณ์	32 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
15	นายสัมฤทธิ์ พานนนท์	169 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
16	นางแดง ดวงจันทร์	58 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
17	นายรัชชัย เรืองโอชา	50 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
18	นางทองมา สมบูรณ์	32 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
19	นางเงิน จันทรแดง	151 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
20	นายพิธิกร สมบูรณ์	32 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
21	นางสุพรรณ ยอดแดง	152 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
22	นางวิไลวรรณ เฟื้อदनอก	47 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
23	นายชม ขำผา	75 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
24	น.ส.กานต์ธิดา นิกรเทศ	135ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
25	นางสง่า จำยหนองบัว	142ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
26	นางอุบล โสณีย์	114ม.2 ต.โนนข่า อ.พล	ม.ต้น

		ขอนแก่น	
27	นายวันดี เลิกนอก	14 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
28	น.ส.สุภาวดี สมเสน	86 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
29	นายทองเลข พานนนท์	102 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
30	นายสมชาย เฟื่องนอก	191 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย

สมาชิกสวนเกษตรห้วยนาโมเดล

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
31	นางแหล่ มัครมย์	60 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
32	นางเชียว เฟื่องนอก	191 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
33	นายน้อย แก้วธานี	65 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
34	น.ส.ละมุล โคตรประทุม	37 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
35	นายสันติ จ้ายหนองบัว	124 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
36	นางต่อ ทองดี	49 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
37	นางขานทอง มัครมย์	125 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
38	นางสิริลักษณ์ จ้ายหนองบัว	142 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
39	นางแสร้ จ้ายหนองบัว	21 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
40	นายประเสริฐ เลิกนอก	177 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
41	นางลำดวน บัวโฮง	1 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล	

		ขอนแก่น	
42	นายจักพันธ์ มัครมย์	205 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
43	นางบุญช่วย แก้วธานี	65 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
44	นายสุข สมเสน	86 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
45	นายทองจัน เลิกนอก	11 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
46	นางกัญญา จุมพิต	215 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
47	นางบังอร ตำไต้	152 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
48	นางบัวลอง จ่ายหนองบัว	31 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
49	นางทองนาค เลิกนอก	14 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
50	นางหนูปั้น เกษาไสย	178 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
51	นางสมัย วิชัยร	96 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
52	น.ส.คำเบา เพื่อดนอก	48 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
53	นางนวนจันท์ สีสุว	71 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
54	นางบุญถม สมบูรณ์	163 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
55	นางรำพรรณ บัวโฮง	132 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
56	นางสุวรรณ์ โพธิ์สุวรรณ์	147 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
57	นายระเบียบ โพธิ์สุวรรณ์	147 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
58	นางเสียง เพิ่งพร	90 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
59	นางสมหมาย ไชยศรี	26 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล	

		ขอนแก่น	
60	นายสุพัฒน์ ศรีสุกะ	ครู ศรีช.บ้านห้วยนา	ป.ตรี
61	นางใส ธีรัชย์	16 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	

สมาชิกสวนเกษตรห้วยนาโมเดล

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
62	นางประนอม จิตมาตย์	80 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
63	นางทองดี ดอนมวงคุณ	53 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
64	นางสอน ดอนมวงคุณ	83 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
65	นางพวงผกา ดอนมวงคุณ	83 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
66	นางล้วน ไชยเสน	40 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ต้น
67	นางสมจิตร เลิกนอก	177 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
68	นางอ้อย สมบูรณ์	161 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
69	นายหำ แสนศรี	73 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
70	นางสุวรรณี ขำผา	75 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
71	นางวรรณิ์ โสนิย์	12 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
72	นายพลอย ธีรัชย์	211 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
73	นางสวลี สารปัญญา	199 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
74	นายนิยม ดวงจันทร์	58 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
75	นางอุไร กันนาราชฤทธิ์	125 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	

76	นายดาวเรือง บัวโง	132 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	ม.ปลาย
77	นางสิริพร ทองนา	167 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
78	นายวิทยา สมบูรณ์	32 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
79	นางวิไล สิทธิชัย	140 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	
80	นางวินัย กมลคร	93 ม.2 ต.โนนข่า อ.พล ขอนแก่น	

การเลี้ยงปลาดุกในบ่อพลาสติก

การเลี้ยงปลาดุกในบ่อพลาสติก

1.1 ขั้นตอนการเตรียมบ่อ ขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตร ลึก 1 เมตร

- ขุดบ่อดินขนาด กว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตร
- ขุดลึกประมาณ 50 เซนติเมตร และทำให้เป็นที่พักกว้างขนาด 20 เซนติเมตร และขุดบ่อลึกลงไปอีก 50 เซนติเมตร
- ปูบ่อด้วยผ้าพลาสติก จัดขอบบ่อให้เรียบร้อย

1.2 ขั้นตอนการเตรียมน้ำ

- เปิดน้ำใส่บ่อประมาณความสูงของน้ำ 3 ใน 4 ส่วน และทิ้งไว้ประมาณ 4-7 วัน

1.3 การคัดเลือกพันธุ์ปลาดุก

- ขนาดปลาที่จะนำมาเลี้ยง ปลาที่เริ่มเลี้ยงยาวตั้งแต่ 1.5 นิ้วขึ้นไปไม่ควรนำปลามาเลี้ยงในฤดูหนาวเพราะปลามีความต้านทานต่อโรคต่ำ
- อัตราการเลี้ยงปล่อยลูกปลาในอัตรา 200 - 400 ตัวต่อบ่อ
- การปล่อยปลาแช่ถุงลูกปลาไว้ในบ่อเลี้ยง 30 นาที จึงค่อยๆ ปล่อยลงบ่อ ช่วงแรกที่ปล่อยให้เติมน้ำลงบ่อมีความสูงประมาณ 10 ซม.แล้วค่อยเพิ่มระดับน้ำขึ้นไปเรื่อยๆ ทุกๆ อาทิตย์จนมีระดับสูงสุด
- การถ่ายเทน้ำ ไม่ต้องเปลี่ยนน้ำแต่ใช้ EM เเทลงในบ่อประมาณอาทิตย์ละ 1 ครั้งเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำในบ่อเสีย และสามารถนำไปรดผักในแปลงได้อีก

การเลี้ยงกบในบ่อพลาสติก

บ้านห้วยนาโมเดล ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกบในบ่อพลาสติก โดยประสบการณ์การเลี้ยงกบที่ประสบผลสำเร็จ จากการเรียนรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติ การเลี้ยงกบในบ่อพลาสติกเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกร

สิ่งที่ควรคำนึงก่อนการเลี้ยงกบ

1. ความพร้อมในด้านความรู้และการลงทุน
2. มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน
3. มีการวางแผนการผลิตที่ดีเพื่อให้สามารถจำหน่ายในช่วงที่กบมีราคาดี และมีต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุด

ขั้นตอนในการเตรียมบ่อ

1. จัดการทำความสะอาดพื้นที่ที่ต้องการขุดบ่อให้สะอาดปราศจากหญ้า
2. ขุดบ่อขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 2 เมตร ลึก 60 เซนติเมตร
3. ใช้ผ้าพลาสติกขนาด 4 x 4 เมตรสำหรับปู
4. การปูผ้าต้องเก็บชายผ้าพลาสติกไว้บนขอบบ่อประมาณ 50 เซนติเมตร
5. เติมน้ำให้เต็มทิ้งไว้ประมาณ 3-5 วัน เติม จุลินทรีย์ EM เพื่อปรับสภาพน้ำ

การคัดเลือกพ่อพันธุ์ - แม่พันธุ์กบ

พันธุ์กบที่เหมาะสม คือ กบนา ที่ได้มีการพัฒนาสายพันธุ์ให้มีสีเหลือง มีอัตราการเจริญเติบโตดี

การจัดการระหว่างการเลี้ยง

- ไม่เปลี่ยนถ่ายน้ำ แต่เติมน้ำจุลินทรีย์ EM และน้ำน้ำไปรดผัก ทำความสะอาดที่ให้อาหาร
- จัดขนาดกบแต่ละบ่อให้ใกล้เคียงกันโดยการคัดขนาดกบสม่ำเสมอ เก็บบันทึกข้อมูลระหว่างการเลี้ยง เช่น วันที่เพาะฟัก ปริมาณกบต่อบ่อ ปริมาณกบที่ตาย ปริมาณอาหารที่ให้ในแต่ละวัน ปริมาณอาหารที่ใช้ทั้งหมด ปริมาณกบที่จับได้ทั้งหมด ขนาดกบที่จับ วันที่จับ ฯลฯ

การเตรียมบ่อ

พ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ กบ

ลูกอ๊อด

การทำจุลินทรีย์น้ำ EM ใช้ทันที

ส่วนประกอบ

1. จุลินทรีย์ EM	2	ช้อนโต๊ะ
2. กากน้ำตาล	2	ช้อนโต๊ะ
3. น้ำสะอาด	1	ลิตร

วิธีทำ

ผสมจุลินทรีย์ EM กากน้ำตาล และน้ำเข้าด้วยกัน ใส่ขวดพลาสติกชนิดฝาเกลียวปิดฝาให้แน่น เก็บไว้ 3 – 5 วัน จะเป็นหัวเชื้อขยายเป็นการนำจุลินทรีย์มาขยายให้ได้จำนวนมาก ลดต้นทุนนำไปใช้หรือขยายต่อได้อีก (เก็บไว้ได้นาน 3 เดือน)

วิธีใช้

ใช้ทำปุ๋ยน้ำ ฮอร์โมน สารไล่แมลง และปุ๋ยแห้ง ฯลฯ

หมายเหตุ

1. แก้ว ประมาณ 250 ซีซี
2. ช้อนโต๊ะ ประมาณ 10 ซีซี

วิธีใช้

พืช ผัก ใช้ ฉีด พ่น รด ราด ทุก 3 วัน ไม่ดอกไม่ผล พืชสวน ฉีด พ่น ทุก 7 วัน เดือนละ 1 – 2 ครั้ง ใช้ให้หมดภายใน 1 วัน หากไม่หมดให้นำไปรดห้องน้ำ ล้างพื้นซีเมนต์หรือเทลงท่อระบายน้ำ

การทำปุ๋ยแห้ง (โบกาคิ) ส่วนผสม

1. มูลสัตว์ (ทุกชนิด) 1 ส่วน (กระสอบ)
2. แกลบดิบ 1 ส่วน (กระสอบ)
3. รำละเอียด 1 ส่วน (กระสอบ)
4. จุลินทรีย์ EM 20 ซีซี (2 ช้อนโต๊ะ)
5. กากน้ำตาล 20 ซีซี (2 ช้อนโต๊ะ)
6. น้ำสะอาด 10 ลิตร หรือ 1 ถัง

วิธีทำ

ขั้นที่ 1 เตรียมจุลินทรีย์ EM , กากน้ำตาล , น้ำสะอาด , ผสมไว้ในถังน้ำ

ขั้นที่ 2 นำมูลสัตว์ + รำละเอียดผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน

ขั้นที่ 3 นำแกลบดิบใส่ลงในน้ำที่ขยายจุลินทรีย์ EM ในขั้นที่ 1

จุ่มให้เปียกแล้วบีบพอหมาดๆ นำมาคลุกกับส่วนผสม ขั้นที่ 2

ให้เข้ากันจะได้ความชื้น 40 – 50 % (ถ้าแล้วไม่มีน้ำหยดจากง่ามมือ)

การหมัก

เอาส่วนผสมทั้งหมดบรรจุลงในกระสอบป่าน , ถุงปุ๋ย ที่อากาศถ่ายเทได้ โดยบรรจุลงไป ? ของกระสอบไม่ต้องกดให้แน่น นำไปวางลงในที่มีฟางรอง เพื่อการระบายอากาศในส่วนส่วนล่างพลิกกลับกระสอบ ในวันที่ 2,3,4 ทุกๆ วัน ในวันที่ 2 – 3 อุณหภูมิ จะสูงถึง 50 องศาเซลเซียส – 60 องศาเซลเซียส วันที่ 4 และวันที่ 5 อุณหภูมิเย็นลงจนปกติตรวจดูไม่ให้อุณหภูมิเกิน 36 ปุ๋ยแห้งสนิทสามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรักษา

เก็บรักษาเมื่อใบกาคิแห้งสนิทควรเก็บรักษาในที่ร่ม ไม่โดนฝนและไม่โดนแดด สามารถเก็บรักษาได้นานประมาณ 1 ปี

วิธีใช้

1. ใช้ปุ๋ยแห้งในแปลงปลูกต้นไม้ทุกชนิดในอัตราส่วนปุ๋ยแห้ง 1 กำมือ/พื้นที่ 1 ตรม. แล้วทำการเพาะปลูกได้
2. พืชผักที่มีอายุเกิน 2 เดือน เช่น พริกทอง , แตงกวา , ถั่วฝักยาว , กะหล่ำปลี ใช้ปุ๋ยแห้งรองก้นหลุมก่อนปลูกใช้ประมาณ 1 กำมือ
3. ไม้ยืนต้น , ไม้ผล ควรรองก้นหลุมด้วย เศษหญ้า – ใบไม้ ฟางแห้ง และปุ๋ยแห้งประมาณ 1 – 2 บั้งก็ ส่วนไม้ยืนต้น , ไม้ผลที่ปลูกแล้วให้ใส่ปุ๋ยแห้งรอบ ๆ โคนต้น

การปลูกผักปลอดสารพิษ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมแปลงปลูก

ในการปลูกผักไม่ว่าพื้นที่จะเป็นพื้นที่เปิดใหม่หรือพื้นที่ที่ไม่ได้มีการทำการเกษตรมาก่อนหรือแม้แต่พื้นที่ที่ปลูกผักมานาน จำเป็นต้องมีการไถพรวนดินขึ้นมา ทำการย่อยดินให้ร่วนโปร่ง ส่วนการขึ้นรูปแปลงผักนั้น จะสามารถขึ้นรูปแปลงผักทรงกว้างแบบร่องจีนหรือขึ้นรูปแปลงปลูกผักบนที่ดอน

แบบยกร่องก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ ทั้งนี้ ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยคลุกให้เข้ากับเนื้อดิน เพื่อให้ดินมีความสมบูรณ์ก่อนปลูก ทั้งนี้ สภาพดินที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกผักต้องมีสภาพดินที่ร่วนซุย โดยมีบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ยคอก แกลบดิบที่หมักแล้ว ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำ

ขั้นตอนที่ 2 การเพาะเมล็ดและการเตรียมกล้า

ในปัจจุบันมีการผลิตพันธุ์พืชที่ได้ออกมาใช้ ซึ่งเมล็ดมีราคาแพงมาก แต่มีคุณภาพดี

การปลูกจึงนิยมใช้วิธีการเพาะกล้าก่อน แล้วจึงทำการย้ายกล้าที่แข็งแรง นำไปปลูกในแปลงปลูกอีกที ซึ่งวิธีนี้ช่วยประหยัดเมล็ดพันธุ์ และยังได้ต้นพืชที่แข็งแรงสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ 3 การดูแลรักษาแปลงผัก

การปลูกผักสิ่งที่สำคัญและต้องเอาใจใส่มาก คือ การดูแลแปลงผัก ได้แก่ การให้น้ำ การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

การให้น้ำ ผักเป็นพืชชอบน้ำ จึงต้องการน้ำมาก

ถ้าขาดน้ำผักจะเหี่ยวเฉาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะวันที่อากาศร้อนมาก ๆ ผักจะคายน้ำออกมามาก ทำให้ผักชงกการเจริญเติบโต ถ้าผักได้น้ำไม่เพียงพอ ผลผลิตจะลดลงอย่างมาก การให้น้ำ

จะเพิ่มปริมาณการให้น้ำตามอายุของผักโดยการให้น้ำจะให้แบบฉีดพ่นฝอยหรือแบบปล่อยลงในแปลงก็ได้ ตามลักษณะของรูปแปลง

การให้ปุ๋ย สามารถให้ปุ๋ยได้ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด

การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผักกินใบมักจะดูจากอายุนับตั้งแต่ปลูก ตั้งแต่ 34-40วัน ตามสภาพของแต่ละชนิด

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ผักเป็นพืชที่อวบน้ำจึงบอบบาง ไม่ทนทานต่อแรงกระแทก

การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวควรกระทำอย่างระมัดระวังรวดเร็ว มีขั้นตอนที่น้อยที่สุด จึงจะช่วยลดความเสียหายลงได้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายประสิทธิ์ พรจันทิก	ผอ.
กศน.อำเภอพล	
นายประเสริฐ เลิกนอก	
กรรมการสถานศึกษา กศน.อำเภอพล	
นายดาวเรือง บัวโง	กรรมการสถานศึกษา
กศน.ตำบลโนนขา	
นายศุภชัย เสาวรส	ตำแหน่ง ครู
นางสาวประภัสสร ฤทธิรณ	ตำแหน่ง
ครูผู้ช่วย	
นางสาวสุวิรัตน์ ปากดี	บรรณารักษ์ฯ
นายเกียรติพงษ์ สุขเพ็ญ	
ครูอาสาสมัครโซนมิตรภาพ	
นางสุกัญญา คนล่า	
ครูอาสาสมัครโซนทุ่งพิงพืด	
นางนิตยา วิชัยนาว	
ครูอาสาสมัครโซนโนนแท่นพระ	

ผู้จัดทำ

นางณัฐนิธิ อักษรวิทย์	ครู กศน.ต.โนนขา
นายสายยนต์ บัวศรีภูมิ	ครู
ศรช.บ้านห้วยโจด ม. ๑	
นายสุพัฒน์ ศรีสุภา	ครู ศรช.บ้านห้วยนา
ม.๒	